

Solymár Imre Városi Könyvtár Bonyhád, Minősített Könyvtár

A Solymár Imre Városi Könyvtár Tolna megyében, Bonyhádön, a város szívében, a Perczel-kertben helyezkedik el. Az intézmény fenntartója Bonyhád Város Önkormányzata, a pénzügyi és gazdálkodási feladatait Bonyhád Város Önkormányzatának Gazdasági Ellátó Szervezete látja el. Bonyhádön a járási könyvtár 70 éve, 1953 januárjában kezdte meg működését. 1968 óta tevékenykedik a jelenlegi épületben, amelyet 1908-ban III. Perczel Béla építtetett. Akkor még három intézmény működött a falai között: a Járási Művelődési Központ, a Zeneiskola és a Járási Könyvtár. Ebben az évben alakították ki a gyermekkönyvtári részleget. A három kulturális intézmény együttélése másfél évtizedig tartott. 1980-ban a Művelődési és Ifjúsági Központ végre elfoglalhatta új épületét, majd a zeneiskola is megfelelő otthont kapott a régi községháza emeletén. 1983-86 között az egész épületet felújította a város önkormányzata. Ezután így a Perczel-kastély egészében a könyvtaré lett, amely 1977 óta – a várossá nyilvánítás után – már Városi Könyvtár néven szerepelt.

2001. szeptember 21-én vette fel a könyvtár a Solymár Imre Városi Könyvtár nevet.

A 2000-es évek elején már könyvtárunkra is jellemző volt az ún. könyvtári minőségbiztosításos irányelvek alapján való szemlélet, tevékenységek, szolgáltatások. 2015-ben új, nagyobb lendülettel folytattuk a minőségirányítással kapcsolatos munkát az akkori igazgató, *Kult Imréné* irányításával. Újabb szakmai továbbképzések után elkezdtek az ezzel kapcsolatos teendőket, SWOT-analízist készítettünk, közösen átdolgoztuk, újrafogalmaztuk a Jövőképet és Küldetésnyilatkozatot. Utólag derült ki, hogy már 2002-ben készített a könyvtár SWOT-analízist, küldetésnyilatkozatot, mivel csak így lehetett pályázni az Év Könyvtára címre, melyet 2005-ben *Antal Mária* az akkori igazgató vett át Szombathelyen. 2017-ben *Schnell-Nagy Erika* vette át a nyugdíjba vonuló igazgató helyét, aki ugyanebben az évben elvégezte a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtárban a „Minőségirányítás a könyvtárban” 120 órás tanfolyamot. Sajnos, azóta lecserélődtek a kollégák. Szerette volna, ha minél több munkatársa elvégzi a tanfolyamot, de a pandémia ezt nem tette lehetővé. 2018-ban a KMÉR irányelveinek nyilvánosságára

kerülése után többször felmerült, hogy elkészítjük és benyújtjuk a pályázatot, de igazán 2021-ben döntöttük el emellett.

Jelenleg a könyvtárban 5 fő könyvtáros, 1 fő félállású technikai és 1 fő félállású ügyintéző dolgozik (1. ábra).

A minőségfejlesztés terén végzett tevékenységünk során a szakmai munkát végző kollégák részvételével elvégeztünk könyvtárunk önértékelését, felmértük adottságainkat, értékeltük eredményeinket. 2021-ben létrehoztuk a Minőség Irányítási Tanácsot (MIT), melynek tagjai:

- Butschli Péter
- Csobot Edina (elnök)
- Golubar Katalin
- Schnell-Nagy Erika
- Varga Gyuláné (titkárnő)

Csobot Edina kolléganőnek óriási ráhatása volt a minőségirányítás egészére, így az ő irányításával végeztük el a ránk szabott feladatokat.

Az önértékelés jó lehetőséget adott arra, hogy megállapítsuk mennyi munkát végzünk már el, ugyanakkor rávilágított azokra a területekre, amelyeket fejlesztenünk kell.

A szakmai könyvtári önértékelés alapján 4 fontos fejlesztési irányt fogalmaztunk meg, amelyekhez megjelöltük a folyamatgazdákat és feladatokat társítottunk hozzájuk.

A könyvtár vezetője megválasztása óta azon dolgozik, hogy biztosítsa a korábban megszokott magas szakmai színvonalat úgy a nyújtott szolgáltatások, mind a megszervezett rendezvények tekintetében. Ennek alapvető feltétele a nyugodt, kiegyensúlyozott munkahelyi légkör, valamint a fenntartóval és a könyvtár egyéb partnereivel ápol, jól működő kapcsolat.

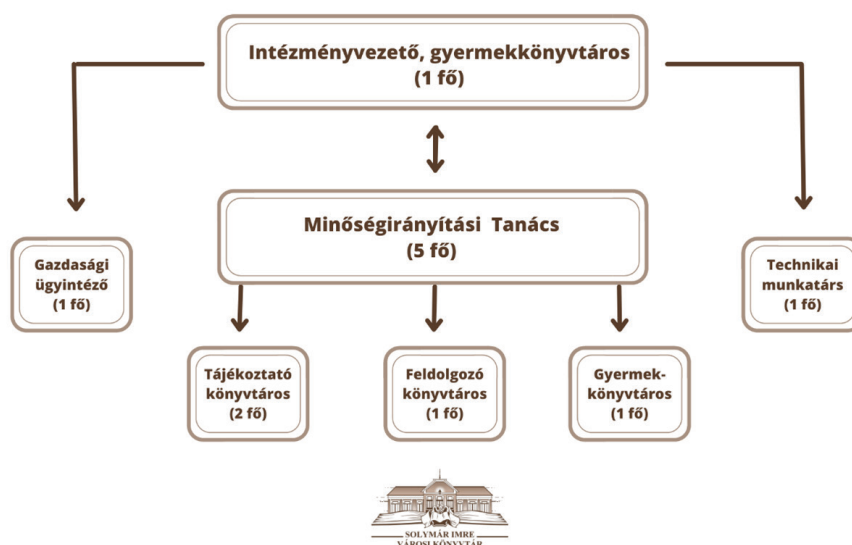
Annak érdekében, hogy a dolgozók munkájukat összehangoltan, a könyvtár céljainak megfelelő módon végezzék, már a minőségirányítás bevezetésének elején megfogalmaztuk a könyvtár *Küldetésnyilatkozatát és Minőségpolitikai nyilatkozatát*, majd meghatároztuk a *Jövőképét*, melyeket 2021-ben felülvizsgáltuk és honlapunkon közzétettük.

Alapdokumentumainkat és szabályzatainkat a könyvtár honlapján, digitális formában őrizzük a könyvtár szerverén, ahol bárki hozzáférhet, valamint nyomtatott formában is elkérhető a könyvtár tájékoztató pultjából.

Mivel kis szervezet vagyunk, ezért minden kolléga beletanul minden munkafolyamatba, ha szabadság, táppénz miatt kiesnek munkatársak, akkor is zökkenőmentes a napi működés, hiszen bárki bárhol helyt tud állni.

A csapatmunkában résztvevő személyek kiválasztása átgondolt, figyelembe veszi a kollégák kompetenciáit és motiváltságát. A lebonyolítás időszakában a munkaszervezés során a projektfeladatok vég-

A Solymár Imre Városi Könyvtár szervezete

1. ábra A könyvtár szervezete

zését figyelembe vesszük. A projektekhez a helyszín, az eszközök és információk biztosítottak, a feladatok ütemezettek, az ellenőrzés folyamata változó, mivel kis létszámú intézmény vagyunk és az igazgató a vezetői feladatok mellett gyermekkönyvtárosi munkakört is betölt. Ennek összehangolására a rész-folyamatokat a kompetens kollégák ellenőrizték.

Az igazgató által évente benyújtott beszámolóinkra és rendezvényterveinkre a fenntartótól kapott visszajelzések a minőségre törekvő munkánk eredményességét igazolják, tükrözik. A fenntartó nyitott a kezdeményezéseinkre és a lehetőségekhez mérten támogatja is azokat. Az elképzeléseink, terveink megvalósításához szükséges a rendszeres kapcsolattartás elsősorban a vezető részéről. Fontos a különböző az egyeztetéseken, megbeszéléseken, testületi és bizottsági üléseken való részvétel. Ezekon a találkozókön van lehetőség a tervekről és eredményekről szóló beszámolók ismertetésére is. Rendszeres a kapcsolat más partnerintézményekkel és a tőlük kapott elismerő szavak is erősítenek bennünket.

A partnerszervezetek és könyvtárhasználók elégedettségét rendszeresen mérjük, elemezzük. A benchmarkinget tudatosan és alkalmanként önszorgalomból használjuk a könyvtár fejlesztése érdekében.

A könyvtár több munkatársa is kapott elismerést. A Magyar Könyvtárosok Egyesületének Tolna megyei szervezete 2005. október 28-án, az Illyés Ünnepek keretében kolléganőnk, *Matisz Nórá*t kiváló gyermekkönyvtári tevékenységéért, a kistelepi könyvtárak, iskolák részére nyújtott tevékenységért elismerő oklevélben részesítette. 2006. március 15-én Bonyhád város Önkormányzatának Képviselőtestülete könyvtárunk akkori igazgatóját, Antal Máriát a kultúra területén végzett kiemelkedő munkássága elismerésül Perczel-díjban részesítette. A vezetés számára a könyvtár imázsának pozitív irányú formálása elemi feladat.

A Solymár Imre Városi Könyvtár innovációs kultúrája folyamatosan fejlődő tendenciát mutat. Az újonnan bevezetett javaslattevési rendszerben dokumentálva vannak az ötletek. Az előterjesztett anyagnál figyelembe veszi a szervezet az érdekelt felek igényeit.

Az előző években a Covid-járvány miatt elfogadott rendelkezések nagy kihívás elé állították a könyvtárat. Megoldandó feladat volt, hogy hogyan

tudnak az olvasók kölcsönözni úgy, hogy minél több igényüknek sikeresen megfeleljünk. Ehhez újabb innovációk épültek be a mindennapjainkba: például a házhozszállítás és a könyvtárkapu.

További jelentős innovációk az elmúlt években:

- programok tartalmi fejlesztése (Mesebörönd, Baba-Mama Klub),
- új programok szervezése (Tojáskeresés a könyvtárban és a Perczel-kertben, több online kvíz, Könyvtári Piramis),
- újabb szolgáltatások (Csere-bere könyves szekrény) QULTO ECARD applikáció, ballonos ivóvíz automata a könyvtárban, Perczel-émlékszoba, a félig zárt udvar parkosítása előadói térrel (ehhez tervrajz, látványterv készült), moly.hu-ra felviszi a könyvtár az új könyveket (ezek megosztásra kerülnek a közösségi médiában),
- ASP pénzügyi program, E-postakönyv, Gyermekkönyvtár Facebook csoport, Völgységi Könyvfesztivál Facebook oldal.

A bevezetett innovációkhoz a munkatársi kapacitással balanszban begyűjtésre kerülnek a visszacsatolások.

Baján, Szegeden, és Siófokon, Pécsen is ellátogattunk a könyvtárba, hogy megnézzük működésüket, megfigyeljük munkájukat és az ott szerzett tapasztalatokat saját munkánkban hasznosítsuk. Lehetőségeinkhez mérten az országosan megrendezésre kerülő Magyar Könyvtárosok Egyesülete által szervezett Vándorgyűlésen is részt veszünk, ahol szakmai kapcsolatok kiépítésére is sort kerítünk a programok mellett.

Rendelkezünk 'Kívánságlistával' amelyre felvesztjük az olvasóink által beszerzésre ajánlott könyveket. Rendezvényeink kialakításánál megvizsgáljuk az előző években tartott sikeres és a kevésbé sikereseket, illetve az olvasók szóbeli visszajelzései és a felmérések eredményei alapján tervezzük őket. A rendezvények lezajlása után a munkaértekezleten közösen értékeljük a program sikerességét, feltárjuk az esetleges hibákat, akadályokat. A működés során hozzánk érkezett javaslatokat megvizsgáljuk és beépítjük a folyamatokba.

Az egyenlő bánásmód tekintetében a könyvtár törekszik olyan szolgáltatásokat nyújtani, amely a hátrányos helyzetűeket is figyelembe veszi. 2022-ben elkészült a könyvtár Esélyegyenlőségi Terve.

Rendelkezünk a hallássérültekkel való kommunikációt elősegítő indukciós hurokkal, a vakok és gyengén látók részére felolvasó programmal. Éves nagyrendezvényünk a háromnapos Völgységi Könyvfesztivál valamennyi programja ingyenesen látogatható, ezzel is hozzájárulva a közösség azon tagjainak művelődéséhez és szórakoztatásához, akik számára e nélkül nehezen lenne elérhető hasonló színvonalú rendezvényen való részvétel.

Könyvtárunk minden évben elkészíti a statisztikai jelentést, de nyilvános elérhetősége nincs. 2012-ben három helyiséget, emlékszobát alakítottunk ki, melyekkel méltó emléket állítottunk három kiemelkedő személynek. Iskolai csoportok rendszeresen látogatják az emlékszobákat. Pályázati eredményeink a honlapon részben megtalálhatók.

Négy éve jött az ötlet, hogy legyünk Zöld könyvtár. E cél megvalósítása érdekében tudatosan kezdünk el gondolkodni és ötleteinket megvalósítani.

- Könyvtárunk közel 3 éve igyekszik szelektíven gyűjteni a hulladékot, kisebb nagyobb sikerrel. Mára elértük, hogy a papírhulladékot sikerül elkülönítve gyűjteni.
- Régóta szerettük volna a használt elemek gyűjtőpontja lenni, ezt tavaly sikerült megvalósítani. Igyekszünk népszerűsíteni, ami azt eredményezte, hogy egyre többen behozzák a használt elemeket a gyűjtőbe, ami a felnőtt könyvtár bejárati ajtaja mellett helyezkedik el.
- A gyermekkönyvtárban kézműves foglalkozásokon kolléganőnk újrahasznosítható anyagokat használ fel (kupakok, wc-papír guriga, teafilter tasak).

- Ötfordulós levelezőversenyt hirdettünk: Veszélyben a világunk címmel 3. osztályosoknak. Ősszel indítottuk egy versenyt, amire 25 fő jelentkezett és végig is vitte az 5 fordulót. A legjobbak bejutottak a döntőbe, ami április 26-án lesz.
- Nyári táborainkban egy-egy napon a környezet-tudatossággal foglalkozunk.
- Minden évben részt veszünk a TeSzedd! szemétszedési akcióban a könyvtár épületét körülvevő parkban.
- Mi kezdeményeztük, hogy legyen a városban kupakgyűjtő szív, ami nagy örömeinkre el lett készítve, és a Perczel Mór Pihenőparkban át is lett adva. Eredménye, hogy a lakosság előszeretettel használja és tudatosan odadobja a kupakokat.
- Folyóirat olvasó részünkön kialakítottunk egy zöld sarkot, ahová összegyűjtöttük a témával kapcsolatos felnőtt és gyermek könyveket, amelyeknek gerincét is jelöltük. (🌳)
- Fokozottan figyelünk az épületben az energiatakarékosságra. A fenntartó energetikai pályázatot adott be a könyvtárra. Ha nyertes lesz a pályázat, akkor teljes villany- és fűtés korszerűsítés, nyílászáró csere lesz.
- Épületen belül zöld növényeket helyeztünk el.
- Minden évben részt veszünk a város virágosításában. 2022-ben ezt értékelték is! (2. ábra)
- Minden évben odafigyelünk a Víz világnapjára, Föld napjára, amikor vetélkedőket szervezünk általános és középiskolásoknak, zöld pólós verseny, az Állatok világnapja alkalmából rajzpályázatot hirdetünk, Madarak, fák napja alkalmából kézműves foglalkozást tartunk.

2. ábra A város virágosítása

3. ábra A könyvtár lelkes csapata

- Zöld szemmel internetes kvíz (40 kitöltő és 183 Facebook-poszt olvasó).
- Zöld ház videó: Mosogatógép-tabletta készítése házilag (153 megtekintő).
- 2021-ben pályáztunk és nyertünk az Ültess fát! versenyfelhíváson, aminek köszönhetően közösen a kollégákkal elültettünk egy korai juharfát. A projekt célja Közösségi szintér hangulatossá tétele, a fák életünkben betöltött szerepének hangsúlyozása. A könyvtárfa ültetéssel újra hangulatossá tudunk tenni egy-egy gyermekkönyvtári programot kitelepüléssel. A könyvtár udvara nyugati fekvésű, így nyáron, árnyék híján nem nagyon tudunk a napközis táborozós gyerekekkel erre a területre kimenni. A könyvtárfa beültetésével ez sikerülni fog.
- Kiraktunk egy Csere-bere könyves szekrényt a Perczel-kertbe, amit mindenki számára elérhetővé tettünk. Ezzel a kezdeményezéssel csökkenteni kívántuk a könyvvásárlás iránti igényt és a papírhulladék mennyiségét is.

Könyvtárunkról kialakult képet jelentős mértékben befolyásolja a médiában való szereplés. A kollégáink által vezetett médiaszerepléseket bemutató listából, facebookos követőink számából és az általuk tett bejegyzésekből az látszik, hogy könyvtárunk megítélése a helyi társadalom részéről pozitív.

Lelkes és összetartó kis csapatunk (3. ábra) célkitűzése, hogy a minőségirányítás szempontjait figyelembe véve a zöld szemléletmódot elmélyítve folyamatosan fejlődő minőségi könyvtár legyünk.

Schnell-Nagy Erika

könyvtárvezető

Solymár Imre Városi Könyvtár, Bonyhád

E-mail: erika@bokonyvt.hu